

Francesc M. Rotger

Sempre és estimulants tenir l'ocasió d'assistir, amb no gaire diferència de temps, a la versió cinematogràfica i a l'adaptació teatral d'una mateixa història. Fa un parell de mesos, els espectadors de Palma podíem veure al cinema *Rèquiem*, pel·lícula d'Alain Tanner a partir de la novel·la del mateix títol d'Antonio Tabucchi. Ara, fa un pa-

la mateixa Lisboa, més o menys els mateixos que Tabucchi reflecteix a la seva narració. En canvi, la Lisboa del *Rèquiem* teatral és una ciutat suggerida gràcies a uns quants elements esquemàtics d'escenografia. De fet, comentaven els creadors d'aquest muntatge, no es tractava de recrear una capital portuguesa "de postal": l'objectiu era aconseguir l'atmosfera, irreal, somiada, de la passejada que fa el

nematogràfica de *Rèquiem* com la seva versió teatral són dues obres d'art: emocionen, diverteixen (en el millor sentit de la paraula, hi hauria d'afegir) i aconseguen aquesta atmosfera inquietant sobre els aspectes foscos dels éssers humans i de la seva existència.

Ja que parlem dels morts, un col·lectiu de Menorca ha escenificat fa poc,

rell de setmanes, l'actor mallorquí Pep Tosar i una companyia catalana dirigida per Xicu Masó presentaven, al Principal de la capital balear, *Rèquiem*, en la llengua de les Illes i a la vegada adaptació del mateix text a càrrec de Tosar, Masó i Lluís Massanet.

Resulten òbvies les diferències, ja d'entrada, de totes dues versions, en consonància amb la naturalesa de cadascuna d'aquestes arts. Alain Tanner rodà la seva pel·lícula a escenaris de

protagonista (sembla que el mateix Tabucchi) entre personatges vius i morts: el fantasma de l'amic, el fantasma del pare, el fantasma del mateix Fernando Pessoa.

Xicu Masó, de visita a Palma, dubtava que "un suís" (Tanner) fos capaç d'assimular la ironia lisboeta, una mica "canalla", segurament molt més propera a l'estil mediterrani que no als bàrbars del Nord. Des d'un punt de vista estrictament personal, pens que tant l'adaptació ci-

al mateix Teatre Principal, *Els malalts*, d'Antonio Álamo, protagonitzada pels personatges de Hitler, Stalin i Churchill, que el cinema també ha aprofitat en diferents ocasions i des de diverses perspectives, de la sàtira al documental històric. Les característiques d'aquestes figures històriques i en particular de les dues primeres els apropen més als terrenys del malson que no a l'univers del somni que presideix les creacions de l'italià Antonio Tabucchi. ■